

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL

1. Pastorală	<i>I. P. Sf. Patriarh</i>	4. Catehism ortodox	<i>Pr. Stelian Iliescu</i>
2. Chipuri de preoți	<i>Pr. Nicu'ac</i>	5. Cronica Internă	***
3. Alcătuirea unui program de lucrare
socială în parohie și mijloacele
de realizare (conferință)	<i>Pr. Dr. M. Bulacu</i>	6. Daruri și Mulțumiri	***
		7. Numiri, Transferări, Demisii, Decese	***
		8. Parohii vacante	***

Miron,

Din mila lui Dumnezeu Patriarh al României.

Tuturor cetitorilor și ascultătorilor acestei scrisori har și pace dela Domnul și ocrotire în pașii vieții.

*A trecut iarna. Chiar și când e mai do-
moală, ca cea din urmă, ea își are vântu-
rile și viscoalele ei, cari ne înghemuesc în
jurul căminului încălzit, și ne țin zăvoriți,
cu zilele și săptămânile, în odăile strâmte
și întunecoase.*

*De aceea, când primele raze de soare
primăvăratic și de căldură ale zilelor mă-
rite bat la ferestre, deschidem larg fere-
ștrile, ca să intre primeneala aerului proa-
spăt și plăcut. Și în măsura ce reînvie
fîrea din afară la nouă viață, ce înverzesc
codrii și înfloresc câmpiile, ne cuprinde o
altă dispoziție sufletească.*

*Totul ne îndeamnă, mai ales pe cei din
înghesuiala orașelor, cu locuințele îngre-
mădite și ogrăzile înguste, să ieșim la larg;
să plecăm la țară, la munte, la mare, etc.*

Căldurile se întetesc; devin insuportabile.

*Abia așteaptă părinții cu copiii, ca să se
încheie anul școlar, să poată face familiei
întregi bucuria de a petrece vara la țară.
Deopotrivă se bucură și bătrânii, ca și cei
tineri și copiii. Chiar și numai gândul de
a gusta plăcerile—pline de recreare—ale
unui trai în natură, ne oferă nădejdea
unui farmec apropiat.*

*În vederea lui sporesc zelul de învăță-
tură și promisiunile de bună purtare ale
elevilor și copiilor, ca să se facă vrednici
a fi duși și ei.*

*Se apropie ziua sfinților Apostoli Petru
și Pavel. Totul e gata de plecare. Unii
pleacă cu întreaga familie; alții își trimit
copiii la rudele dela țară, la prieteni, în
excursie la munte, la mare, etc., etc.*

*Dar—durere—experiența anilor trecuți
ne-a arătat, că mulți din cei plecați nu*

s'au mai întors. Unii—ajunși la cutare loc de lângă o mânăstire—în zburdălnicia și avântul lor tineresc, au plecat cu bărcile găurite pe lac, unde s'au scufundat, pierind în floarea vârstei. Alții au intrat în râul necunoscut, din marginea satului, și cuprinși de vârtejul undelor s'au înecat. Alții, fiind duși în excursie, au căzut în abisul crăpăturilor de munți, zdrobindu-și trupul plin de farmecul tinerețelor și de cele mai frumoase nădejdi. Alții au fost supti de gura largă a puternicelor valuri ale mării, îndepărtându-se la scaldă prea tare de mal. Alții au căzut victime camioanelor, conduse cu neprecauțiune. Și foarte multe alte asemenea cazuri, care prefac în jale adâncă nădejdiile farmecului așteptat.

Desigur, sunt accidente neprevăzute, fatale, încât nu putem pătrunde voia lui Dumnezeu. Dar cele mai multe asemenea nenorociri provin fie din întrelăsarea părinților, profesorilor, îngrijitorilor de-a da tinerilor la plecare și merindea bunelor sfaturi și povețe: de a fi precauți, cu luarea aminte, ocolind tot ce-ar putea provoca o neplăcută surprindere; ori apoi ti-

nerii au uitat ori au întrelăsat a asculta de povețele date.

Iată, ce îndeamnă inima Mea părintească să scrie aceste îndrumări pastorale, cu rugarea către părinți, profesori, învățători-preoți și către toți cei ce doresc binele de, aproapelui, ca să citească aceste rânduri — izvorite din iubirea către toți fiii Noștri suflatești—copiilor, elevilor, excursioniștilor și tuturor cărora le poate fi de bun folos sfatul nostru; și să-i invite, cu stăruință, a fi cu deosebită atenție, cu mare grijă, la tot pasul, întrucât „grija bună ferește primejdia rea”.

Cei ce vor îndeplini și asculta buna Noastră povață, vor contribui la reducerea și împuținarea nenorocirilor și a cazurilor de jale, care — pentru asemenea accidente — cuprinde inima atâtor familii, rude și cunoscuți.

Numai în chipul acesta vacanța va fi pentru toți părinții și copiii un timp de plăcută recreare sufletească și trupească.

Cu patriarhicești binecuvântări

MIRON

Patriarhul României

CHIPURI DE PREOȚI

22

Preotul IONIȚĂ NĂPÂRCĂ

— „Cucuzelul Românilor” —

1822

Auzi și azi pe preoții bătrâni povestind: „a fost odată un preot care era mare cântăreț; îl chiema Ioniță Năpârcă; mai mult nu știm să-ți spunem”.

Ci eu cercetând prin cărți vechi de psaltichie am mai aflat despre el ~~de~~ și stire. Intâi, Anton Pann în cărțulia lui: La Sfânta Liturghie a Marelui Vasile, tipărită în București la anul 1854, pe foaia 33, deasupra unui măestrit Axion pe glasul al șaselea, scrie așa: „Dintr'ale preotului Ioniță Năpârcă, care era un alt Cucuzel al Românilor, întonat de mine Anton Pann grecește și rumânește, la anul 1822”. Și apoi, prin alte psaltichii, am mai găsit „Răs-

punșuri ale preotului Ioniță Năpârcă”, care și atestea tot pe glasul al șaselea sânt întocmite.

Deci Anton Pann l-a cunoscut, a rămas înmărmurit de măestria viersului lui, i-a prins pe note un Axion și l-a asemănat cu vestitul în toată ortodoxia cântăreț, cuviosul Ioan Cucuzel din Sfetăgura. Mai iese din însemnarea lui Anton Pann că popa Ion Năpârcă înflorea cu cântarea lui în preajma revoluției lui Tudor și că nu mai viețuia în anul 1854.

Iar printre rânduri aș mai ceti că Năpârcă a preoțit în București, că, după nume și poreclă, era român și că nu avea obi-

ceiul să-și scrie plâsmuirile psaltice. Sfinția lui le va fi cântat așa ca privighetoarea nepăsătoare de frumusețea trilurilor sale noptatece ci mânată numai de focul darului dumnezeiesc al cântecului ce se resfiră în liniștea nopții, pironindu-te în margine de crâng.

Mi-l închipui la o biserică cu mai mulți preoți slujitori, cum, atunci când nu-i de rând la slujbă, trece la strană și cu viersunător de bariton pleacă inimile credincioșilor spre mai multă evlavie. Că avea întindere de glas și mlădiere în cântare, cum și desăvârșită simfirie muzicală se vede din aceste două faceri ale lui. Căci nu oricine poate mânuși ușor treptele celei de a șasea scară muzicală, și nu orice viers este în stare să se mlădie cu iscusință

printre trigorgoanele facerilor acestui glas, cum se învederează că putea popa Ioniță Năpârcă. A întocmit și Anton Pann un Axion, al său, pe al șaselea glas, dar nici pe departe nu se apropie de al lui Năpârcă, cât privește firea glasului și curgerea melosului.

* * *

Vei fi dorind, cum e firesc, iubite cetitor, să afli mai multe despre acest preot român cu viers de Cucuzel și cu aplecare spre cel mai greu glas al Octoihului. Nu știu să-ți spun. Căci asta e soarta oamenilor cu dar coborît de sus, de la Părintele Luminilor: li se pierde urma, rămânând lumina lor anonimă să lumineze prin veacuri inimile credincioșilor.

Preotul NICULAE
de la biserică Boteanu

Iar pentru că cele două cântări ale preotului Ioniță Năpârcă se găsesc anevoie, le tipărim din nou spre încredințare celor scrise mai sus.

1. AXION

de Preotul IONIȚĂ NĂPÂRCĂ
EHUL LAT Ѡ ла

Cu vi i i ne e e e e să cu u
u u u a a a a a de e v ă ă ra a at
să ă ă te e fe e e ri ci i i
i i im Nă ă scă toa a a a re e e
e de Du um ne e e e e ze e eu cea
pu u ru u rea a fe e e ri
ci i i i i i i i i i t ă ă
și prea a a ne vi i no va a
a a a t ă ă ă și Ma a a a a
a a ai ca a a Du u u mne ze e

e e u lu ui no o o o o stru u u
Ce e e ia a ce e e ești ma ai
ci în sti i i t ă ă de e e e e c ă ă
ă ă t He e ru u u vi i i mii i
și ma ai slă ă vi i i i i i
i i i t ă ă ă fă ă ă ră ă
de e e a a a se e mă ă ă
na a a re e e de cât Se e e ra a
a a fi i i i i i i i i mii i
Ca a a a a a a rea fă ă
ră stri i c ă ă ciu u u u u

u u ne e e pre Du u umne
ze e e eu cu u vâ ân tu u u ul
a a ai nă ă ă ă scu u ut pre ti i
ne e cea a a du u pă ă ă ă
ă ă a a de e e e vă ă ă ă r Nă
scă ă toa a a a a a a a
re e e de Du u u umne e e e
ze e eu te e e e e e e e e e
mă ă ă ă ă ă ri i i i i i i
i i i im.

Tipărit după Anton Pann, La Sfânta Liturghie a Marelui Vasilie, București, 1854, pp. 33–36. Tipărit și în Colecțiuni de cântări bisericești de Ștefan Popescu (București, 1860) pp. 60–62, unde s'au strecurat unele greșeli de ortografie muzicală, dar unde se îndreptează ftoara ♩ , căci Anton Pann greșise puind ftoara ♩ . Acest Axion îl tipărește și Preutul Econom Gh. Ionescu în Colecție de muzică orientală (București 1896) pp. 31–33, dar menține greșala lui Anton Pann și mai face și o mică schimbare fără rost.

2. RĂSPUNSURI

de Preutul IONIȚĂ NĂPĂRCĂ

Glasul al VI-lea ♩ Pa ♩ T̄.

Și cu Du hul tău
Pre Ta a tăl pre Fi iul și pre Sfân tul
Duh Tre i mea cea de o fi i în ță
și ne des păr ți i i tă.
Mi la pă ă ă cii jert fa la u dei
Și cu Du hul tău.

A ve em că tre Dom nul
Cu vred ni ci i eși cu drep ta te e
e e ste e e a ne în chi na Ta tă lui și
Fi iu lui și sfâ ân tu lui Duh Tre i
mei cei de o fi i i în ță și ne des
păr ți i i tă.
Sfânt Sfânt Sfânt Do om nu ul Sa va
a ot pli in e e ce e e rul
și pă mă ân tul de mă ri rea lui.
O sa na în tru ce de e sus. Bi ne
e ste cu u vân tat cel ce vi i i ne
e în tru nu u me le Dom nu lui. O sa
na a a în tru cei de e e sus.
A a a a min. A a min.

Pre Ti i i ne te lă u u dăm pre
Ti ne bi ne te cu vâ ân tăm Ți e îți
mul ți mim Doa a am ne și ne ru
găm Ți i i e Du u mne ze e e e u
u lu ui no o o o ostru.

Tipărit după Nifon N. Ploșteanu, Carte de Muzică Bisericească (București 1902), pp. 133–135.

N. P.

ALCATUIREA UNUI PROGRAM DE LUCRARE SOCIALA IN PAROHIE ȘI MIJLOACELE DE REALIZARE*)

Chestiunea lucrării sociale în parohie pe baza nevoilor reale simțite de societatea actuală, formează una din problemele în adevăr vastă, dar actuală și vitală a Bisericii noastre ortodoxe române. După cum nu se poate despărți Biserica noastră de temelia edificiului ei creștin, asemenea nu se poate despărți parohia prin acțiunea ei în mijlocul societății, de rolul ei social creștin, care este esența Creștinismului. Trecutul Bisericii vorbește despre aceasta, prezentul ei o afirmă, iar viitorul o angajează, căci întemeietorul Creștinismului, Domnul Nostru Iisus Christos, în lume a venit și pe noi ne-a trimis cu puterea harului Său, ca lumea viață să aibe și mai multă să aibe.

Astăzi, când cel mai mare stat ortodox stă prăbușit la pământ de vijelia curenților sociale extremiste care i-au schimbat întreaga organizație, iar cangrena tinde să treacă Nistrul și la noi, astăzi când fraternitatea confesională a apusului încearcă să ne micșoreze prestigiul, anulându-ne tot trecutul aproape bimilenar pentru a ne converti la un nou botez, astăzi când mulțimea sectelor ce mișună plaiurile curate de altă dată ale României ortodoxe, începe a prinde rădăcini pentru a crește peste noi, problema acțiunii social-creștine a Bisericii noastre, adică deplina sănătate a celulei organismului ei care este parohia și starea ei de deplină acțiune, trebuie să se pună în toată plenitudinea ei în studiu, spre deplina ei rezolvare.

Desigur, nu este prima dată, când această problemă a fost pusă în studiu, căci o literatură întreagă și un trecut ne adevăresc frământarea ei, dar evenimentele prin care am trecut ne au constrâns să nu o avem așezată în mod permanent pe primul plan și deci să se pară câte-odată că n'ar mai fi în preocupările noastre de primul ordin. De acela au început să se săvârșească și unele erori în examinarea spre exemplu a chestiunii originii sectanților. Această chestiune care a fost examinată mai mult sub unghiul raționalismului și al misticismului,

a fost neglijată tocmai sub acel social-creștin, care i-a fost în cea mai mare parte soriginea. Cu alte cuvinte s'au examinat mai mult cauzele extrinsece omițându-se acea intrinsecă.

Când un ierarh al Bisericii noastre în anul 1913, examina în Consistoriul nostru superior bisericesc starea adevăturismului în România¹⁾, afirma pe drept cuvânt că adventismul la noi este un simptom sufletesc, vestitor de nevoia, că poporul nostru are trebuință de o organizație socială cu cadruri mai largi și cu temelii mai sigure. Adventismul trebuie privit la noi din punctul de vedere social și nu numai pur religios. Acest studiu frumos exprimat în 1913, pare a fi fost întrerupt, pentru a fi reluat în perioada postbelică, când numărul sectanților a crescut simțitor și scrierile asupra lor găsesec însemnate indicii care le caracterizează nu numai în domeniul raționalismului și al misticismului, ci și cel social²⁾.

Viața sufletească a neamului nostru fiind strâns înmănuchiată cu a Bisericii noastre și invers, revendicările sale sociale apar în mod implicit cu inovațiuni și de ordin social și de ordin religios, dându-ne atât socialiști, cât și eretici de tot soiul.

Iată de ce în zilele când în înaltele saloane ale orașelor noastre, francmasoneria își dă mâna cu teosofia, ia în colibe suburbane și pe la sate ca și prin târguri, sectanții improvizează case de rugăciune, invocând viața creștinismului primar, Biserica noastră trebuie să valorifice mai mult ca ori când, cu timp și fără timp, preceptele Mântuitorului Christos pe teren social creștin.

Nu mai poate oare Biserica creștină satisface nevoile sufletului omenesc, pentru a le da cea mai aleasă îndrumare în viață, spre a se ajunge la acea viață mulțumită? Să fie

1) Arhiepiscopul Bartolomeu S. Bacoanul. Scurte încercări de Creștinism social. București 1913 p. 89-90.

2) F. Helbardt. Când ai pe lăsus. Viața lui Richard Weyer traducere de Tudor Popescu: Weyer, un băiat care a fost numit cu numele Richard... În casa tatălui său nu domnea belșugul. Tot câștigul pe care-l avea tatăl lui pe vremea acela muncind în mină să scoată cărbuni din greu, abia ajungea la 10 lei pe săptămână.

*) Conferință rostită la Conferințele generale preoțești din Capitală în Iunie 1930, de Preotul Dr. M. Bulacu.

oare o lacună a Creștinismului, care în timpul de față n'ar mai corespunde prin Biserica noastră nevoilor omenirii civilizate a veacului nostru? Sau mai degrabă actuala lucrare socială creștină a Bisericii noastre, nu aplică în viață întru totul înaltele învățături ale Creștinismului? Și atunci trebuie să ne întrebăm ce trebuie să facă Biserica și ce mijloace trebuie să întrebuițeze pentru îndeplinirea misiunii ei sociale creștine. Iată o interesantă temă ale cărei alternative puse și studiate, ne dau ansamblul unitar al problemei ce ne preocupă asupra lucrării sociale în parohie.

I. A. Creștinismul se adresează numai individului sau și grupurilor de indivizi?

Mai întâi ne putem pune singuri întrebarea dacă Creștinismul se adresează numai individului, numai omului luat individual, sau și grupului de oameni? Cu alte cuvinte este ceva social în structura și acțiunea Creștinismului?

Răspunsul dela început este categoric afirmativ, bazându-ne nu pe simple teorii, ci pe un trecut trăit, cunoscut de veacuri în istorie de toți oamenii de știință pe acest teren și deci mult grăitor. În primul rând nici omul luat individual n'ar fi putut folosi el exclusiv învățătura creștină, căci el este remarcat și de antichitate ca „animal social”. După cum afirmă sociologia, omul în afară de societate, rămâne o abstracție fără realitate și numai în contact cu ceilalți oameni, devine om, căpătând conștiința propriei sale firi³⁾.

Sociabilitatea este deci un instinct pentru om. Dacă Creștinismul se adresează de multe ori nu numai colectivității, ci și individului, aceasta o face nu pentru a-l forma pentru viața izolată, ci ca metodă de pregătire în formarea sa, pentru a putea trăi în mai bună legătură cu semenii săi. *Creștinismul se adresează omului pregătindu-l și pentru sine și pentru semenii săi, în așa fel ca prin conduita sa să placă și lui Dumnezeu și oamenilor.*

Din fericire instinctul social al omului este în armonie cu Creștinismul, a cărui menire nu este de a se opri la omul sin-

gur, ci de a influența întreaga societate omenească. Creștinismul acționând asupra educației morale a individului, indirect lucrează la formarea popoarelor. Popoarele mari n'au fost fără caractere, și caracterele fără o educație religioasă. În privința aceasta *Dr. Gustav Le Bon* se asociază cu reprezentanții Bisericii ca și cu *Bismark*, când spune că statele dacă vor să existe trebuie să-și așeze temeliiile pe educația religioasă, de oarece viitorul națiunilor atârână dela deslegarea problemei educației⁴⁾.

Pentru *Socrate* iubirea avea cea mai mare valoare socială. *Plato* aprecia iubirea părintească. La *Stoicieni* oamenii trăiau între ei în iubire frățească. În Creștinism însă se adaugă o iubire superioară iubirii omenești și anume iubirea de Dumnezeu. Această iubire a lui Dumnezeu se revarsă asupra tuturor ce se apropie de El cu credință și dragoste, radiind astfel cele mai înalte sentimente de fraternitate creștină, întrucât toți oamenii, sunt frați, ca fiii ai lui Dumnezeu.

Întreaga viață a Mântuitorului *Christos* ne stă în față ca exemplu de încreștinare a raportului dintre oameni. Coborârea Sa din ceruri pentru a lua chip omenească pe pământ, copilăria și întreaga Sa viață învățătorească, de rugăciune și de lucrare dumnezeiască împreună cu Ucenicii, cei mai mulți pescari și în mijlocul celor nevoiași și lipsiți, ne arată scopul ideal al venirii Mântuitorului *Christos* de a înfrăți prin iubirea de Dumnezeu pe oameni între ei. Sângele Său pe Crucea Golgotei s'a vărsat pentru toți oamenii. Pe munte, la marginea mării, pe câmp și în pustie, îl vedem în tot locul înconjurat de mulțimea acelor ce voiau să se împărtășească de darul său dumnezeiesc, arătându-ne dela început misiunea socială ce trebuia să o aibe Creștinismul întemeiat de El.

Afirmația lui *G. Sorel*⁵⁾ că *Evangelia* n'a adus nici-o lumină asupra problemelor sociale este cel mai mare neadevăr. Personalități incomparabil superioare în domeniul economiei politice, au afirmat că pricipiile Creștinismului au inspirat întreg domeniul vieții, și consecințele lui practice constituie cel mai superior sistem de economie socială ca și cea mai superioară formă so-

3. N. T. *Buzea*. Socialismul și Creștinismul social. 1926. Legăturile sociale, p. 13.

4. *Dr. Gustav Le Bon*. Învățăturile psihologice din războiul mondial, traducere de Crassan p. 305.

5. *G. Sorel*. La ruine du monde antique, p. 313.

cială⁶). Creștinismul este religiunea care schimbă pe om din starea sa de pasivitate contemplativă, animându-l la acțiunea socială creștină după exemplul divinului său intemeietor, Dumnezeu-Omul.

Evanghelia este acel mesaj social de o gravitate sfântă, de o putere mișcătoare, afirmă cu drept cuvânt marele teolog al apusului *Adolphe Harnack*, în lucrarea sa „Esența creștinismului“⁷). În nici-o religiune și nici în Budism acțiunea socială n'a luat un caracter așa de imperios ca în Evanghelia⁸). Iubirea aproapelui din partea creștinului ca pe sine însuși, este imperativul creștin care proiectează adevărata lumină prin care putem înțelege structura socială creștină a Creștinismului însuși.

Horatius râde de sărăcia omenească, *Virgil* apreciază ca pe o adevărată virtute nepăsarea față de cel sărman, iar *Plaut*, socotește sprijinirea sărmanilor ca pe o simplă prelungire a mizeriei⁹). Este explicabil deci de ce s'au sfărâmat zeii păgâni la căldura și lumina razelor Creștinismului, care potrivit învățaturii intemeietorului său ne spune: „ori de câte ori a-ți făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai mei, mie mi le-ați făcut (Matei XXV. 40). Grație acestui postulat creștin, reprezentanții doctrinei evanghelice au tins să pătrundă în chipul cel mai radical și până la cele mai din urmă rădăcini ale mizeriei și neînțelegeri omenești, cum afirmă marele pedagog *Foerster*¹⁰).

Iată de ce *G. Sorel*, de care am mai amintit, afirma în lucrarea sa „*Materiaux d'une théorie du proletariat*“, că nu există un alt mijloc pentru activarea răspândirii socialismului la sate, decât acțiunea anticlericală. Cu alte cuvinte Creștinismul stă în calea Socialismului. În privința aceasta o admirabilă lucrare a D-lui *N. Buzea* Magistrat și profesor la Facultatea de Drept din Iași, despre *Socialismul și Creștinismul social*, poate fi cunoscută cu mult folos de clerul nostru, mai ales că este în limba română. D-sa după ce analizează socialismul sub toate laturile lui

de la comunismul idealist al lui *Platon* și până la *neomarxismul reformist și sindicalist* și *socialismul comunist practic, bolșevismul*, relevă în chip obiectiv rolul Creștinismului social pentru a face o adevărată apoteoză acțiunii sociale a creștinismului în general și a ortodoximului nostru în special.

B. Creștinismul voește să imprime directivele lui tuturor manifestărilor sub care se prezintă ființa omenească ca și organismul social.

Dar să mergem mai departe, în a cunoaște faptul acționării creștinismului asupra individului transformându-l, pentru a ajunge la organizarea societății pe bază de principii morale religioase, și a ne da seama chiar de fenomenul imprimării directivelor sale în toate manifestările sub care se prezintă ființa omenească ca și organismul social. Demonstrarea acestor adevăruri ne duce la confirmare în chip mai detaliat, la realitatea acțiunii Creștinismului, atât asupra omului cât și asupra societății în general. Cu alte cuvinte tindem să arătăm acțiunea Creștinismului în reformismul moral individual și în asociaționismul creștin.

a) Reformismul individual.

Marele pedagog *Pestalozzi*, care depășește prin superioritatea sa recunoscută în istoria pedagogiei, atât veacul al XVIII-lea în care trăiește, cât și ținutul elvețian în care lucrează, vedea transformarea omului numai prin educație, iar educația bazată pe Creștinism. *Pestalozzi* ca un adevărat apostol nu numai al filozofiei, ci și al Creștinismului, privește demnitatea omenească ca bazată numai pe credință și iubire. Fără o cultură sufletească bazată pe credință și iubire, omul nu e demn de numirea ce i-a dat natura. Și de fapt ce urmărirea *Pestalozzi* cu principiile sale pedagogice? Nimicirea mizeriei omenești, îmbunătățirea soartei celor oropsiți. De aceea, admiratorii lui *Pestalozzi* l'au numit un al doilea Mesia¹). Acest ideal îl credea *Pestalozzi* realizabil prin educație și educație reușită prin Creștinism. Și de ce prin Creștinism? Pentru că prin Creștinism se cultivă toate

6. *Gide-Riste* Histoire de doctrines économiques p. 573.

7. *A. Harnack*, L'essence de Chistianisme, Paris 1907. p. 128.

8. Ibid. p. 124.

9) *N. Cotlarciuc*. Ocrotirea socială și Biserica, Cernăuși 1921, p. 1.

10) *F. W. Foerster*. Le Christ et la vie humaine, 1924 p. 210.

¹¹⁾ *G. G. Antonescu*. Istoria pedagogiei 1927, p. 323-324.

facultățile sufletești într'un întreg armonic, pentru a ne da caracterul creștin.

În adevăr prin acțiunea pedagogiei creștine, mintea, inima și voința din cadrul sufletului omenesc își găsesc pe deplin luminile îndrumătoare, pentru a se transforma complet și în armonie unele cu altele, spre a da un suflet nou, sau cum îi spunem noi un suflet renăscut. Critica pedagogiei laice, ne relevă insuccesele metodelor false de educație, când ele s'au prezentat numai sub unghiul raționalismului, voluntarismului ori numai al sentimentalismului.

Dela *Socrate* care afirmă că este de ajuns a cunoaște binele pentru a-l practica, până la enciclopediștii veacului al XVIII-lea, între care aflăm și pe *Helvetius*, care spune că virtutea, filozofia și matematicile nu sunt decât o chestiune de învățământ, a trebuit să treacă multă vreme pentru a-i desminți dintre laicii pedagogi, marele pedagog Pestalozzi, care ține seama de temelia pedagogiei creștine. Acelaș lucru s'a întâmplat și cu acei ce au lucrat numai în domeniul sentimentului, ori numai al voinței. Influența raționalismului occidental s'a manifestat și în practica bisericii apusene, în formarea creștinului. De aceia Pestalozzi vedea în religiuena creștină, mai mult forța sufletească decât simpla idee și de aceia pe drept cuvânt socotea că nu prin vorbe pompoase și prin memorări de sentințe religioase se formează creștinul adevărat, ci prin exercitarea acelei idei forțe însăși, prin iubirea aproapelui și faptele bune¹²⁾. Creștinismul aduce cu sine metoda integrală a educației religioase care transformă toate manifestările sufletului omenesc. Instruirea religioasă, educația sentimentului și educația voinței prin inițierea și practica socială creștină, formează cele trei laturi ale acestei metode creștine integrale.

Cea ce face din Creștinism cel mai mare eveniment al istoriei educației, scrie *Foerster*, este că el a fost primul care a pus în contact adâncul sufletului cu nevoia și acțiunea omului în toate domeniile¹³⁾.

Dacă *Foerster* este acel ce afirmă superioritatea pedagogiei creștine, apoi marii pedagogi creștini sunt acei care ne-au pregătit prin acțiunea Bisericii creștine acele caractere creștine ale veacurilor primare. Formarea de-

plină a conștiinței creștine în urma deplinei conversiunii, a preocupat pedagogia creștină care s'a aprofundat în pedagogia patristică și s'a continuat prin practica tradițională a Bisericii noastre. Nu putem lăsa neamintit că la energia facultăților sufletești desfundate sub presiunea acțiunii Creștinismului, se adaugă sigilarea și întărirea puterii harice pe care Dumnezeu ne-o trimete prin mijlocirea ierarhiei noastre bisericesti. La integrarea reformei creștine a individului, participă și acel *pragmatism supranatural*, fenomen religios care în teologia dogmatică ne este cunoscut sub denumirea principiului sinergetic. Introspecțiunile pe care și le descriu Sf. Apostol *Pavel*, Sf. *Ciprian* și *fericitul Augustin* după deplina încreștinare, ne adevăresc aceasta ca și alte scrieri ale marilor pedagogi creștini.

b. Creștinismul social

În chipul acesta reformismul creștin integral a sufletului omenesc, se extinde și asupra organismului social. Sufletul după cum am spus nu poate rămâne izolat. Creștinismul tinde în mod spontan, prin misiunea sa, spre a încreștina și raporturile grupărilor sufletești. „*Problema socială*“, supranumită și „*Hidra socială*“ numai de Creștinism a putut fi îmblânzită și chiar îndrumată către justa ei rezolvare. Prin prizma perceptelor Creștinismului s'a reușit să se studieze problema socială mai complex și mai competent decât de toate celelalte școale sociale, dându-se răspunsuri formulate în spiritul și pe baza doctrinei lui *Christos*, după cum afirmă chiar sociologii¹⁴⁾.

Creștinismul devine deci social, când imprimă organizației sociale ideile sale fundamentale, tocmai în pricipiile de viață morală. Creștinismul social, fără să se poată confunda cu socialismul creștin vrea să stabilească echilibrul social, însă nu pe calea forței fizice, ci pe calea formării conștiinței creștine. Mântuitorul când pune față în față în acel tablou pilduitor pe sărmanul *Lazăr* și bogatul, face apel la mila creștină, la fondul conștiinței omenești care trebuie încreștinată. Sf. *Ioan Crisostom* era acuzat de socialism, pentru că ataca în totdeauna abuzurile celor bogați în viață, când nu se gândeau la cei sărmani Ori această metodă se baza pe apelul la caritatea creștină către bogați, iar nu pe forța fizică a săracilor.

12) Ibid. op. cit. p. 339.

13) *F. W. Foerster. L'école et le caractère*, 1910, Neuchatel, p. 137.

14) *N. T. Buzea* op. cit. p. 203.

Iată de ce Creștinismul trebuie să pătrundă totul, pe fiecare om, întreaga societate, universul întreg. Toate raporturile dintre oameni, de ordin economic, industrial și politic, trebuie să formeze un regim de fraternitate, demnitate și cooperare pacifică, potrivit preceptelor evangheliei Mântuitorului ¹⁵⁾.

T. F.illot, inițiatorul Creștinismului social francez, afirmă că societatea trebuie organizată în așa chip pentru ca mântuirea să poată fi primită de toți. Deci Creștinismul nu se mulțumește numai cu partea transcendențială, căci pentru rezolvarea acesteia trebuie să se țină seama de organismul social care trebuie cultivat în vederea aceasta. Acelaș lucru îl afirmă P. Doumergue, ¹⁶⁾ când spune că Evanghelia nu este o îndepărtare de viață prezentă, o simplă observare de ce va fi dincolo, o fugă de glia pe care trăim, ci este glorificarea pământului și revendicarea lui pentru Dumnezeu și pentru copii Săi, adică pentru oameni. De aceia Creștinismul a fost socotit de toți ca cel mai perfect sistem de economie socială ¹⁷⁾.

Acest adevăr etern ca și Iisus Christos care ni l'a descoperit și care este acelaș ca și eri și același va fi de apururi (Ebrei XIII. 8), a făcut ca Bisericile ortodoxe să participe la Conferința universală creștină dela Stockholm în anul 1925, la care cele șase comisii speciale au prezentat rapoarte asupra unor interesante chestiuni din cadrul preocupărilor noastre de Creștinism social: 1. Ideia de Dumnezeu față de umanitate și datoriile ce decurg pentru Biserică. 2) Biserica și problemele economice și industriale. 3) Biserica și problemele morale și sociale. 4) Biserica și rapoartele internaționale. 5) Biserica și educația creștină, și 6) Studiul metodic de cooperare al Bisericilor. Numai câteva puncte din istoria acțiunii Bisericii creștine asupra organismului social din toate statele, ne conving de realitatea principiului referitor la forța Creștinismului de a imprima directivele sale asupra întregului organism social.

15) *Ellie Gounelle*, L'église et les Problèmes économiques industrielles et sociaux. Rapport présenté a la Conférence chrétienne universelle du Christianisme pratique du Stockholm, 12-29 Aout 1925.

16) *P. Doumergue*, Le démocraties modernes p. 353.

17) *Gide Rist*, Histoire des doctrines économiques p. 537

II. Ce trebuie să înțelegem prin lucrarea socială pe care o urmărește Biserica?

Dar dela arătarea acestor principii de viață ale Creștinismului social, trebuie să ne pogorâm mai departe în adâncul problemei, pentru a vedea ce se înțelege prin lucrarea socială a Bisericii. Pentru a începe însă firul acestei arătări, trebuie să precizăm dela început adevărata noțiune a cuvântului „Biserică“ întrucât de obicei prin acest cuvânt se înțelege mai mult locașul de cult divin.

c) Noțiunea ortodoxă a Bisericii.

Prin Biserică însă, noi am înțeles întotdeauna, nu numai acest locaș în care se adună creștinii spre a se ruga lui Dumnezeu, ci și comunitatea religioasă a tuturor acelor ce cred și mărturisesc pe Iisus Christos Fiul lui Dumnezeu, urmând învățătura Lui așa cum li s'a predat de Sf. Apostoli și de Sinoadele ecumenice ¹⁸⁾. Deci dela început înălțurăm o acuzație gratuită pe care ne-o fac în chip răutăcios sectanții, acuzându-ne că noi ortodoxii restrângem cadrul noțiunii de „Biserică“ numai la locașul dumnezeesc, și deci implicit toată acțiunea Bisericii s'ar rezerva exclusiv la ceremoniile și tainele religioase din Sf. Locaș. Ori de fapt în rândul confesiunilor creștine, nici una nu i-a păstrat înțelesul mai curat așa cum l'a primit dela Sf. Apostoli, decât Biserica ortodoxă. Excepțiile n'au putut niciodată deveni reguli, după cum nici regulile nu pot fi fără excepții.

Primul amvon al Sf. Apostol Petru, după coborârea Sf. Duh, este după cum ne istorisesc Faptele Apostolilor (II. 14), în mijlocul naturii, în picioare cu ceilați unsprezece, în fața mulțimii de neamuri ce asculta mirată de felul cum vorbea. Pe Mântuitorul Christos chiar îl vedem străbătând cu Ucenicii Săi toate ținuturile Palestinei învățând peste tot, ajutând vindecând și luminând după cum el însuși a spus ucenicilor lui Ioan Botezătorul: „*Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți, orbii își capătă vederea și șchiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții înviază și săracilor li se bine vestește* (Matei XI, 4—6).

18) *I. Mihăilescu*, Compendiu de teologie simbolică, București. 1902. Învățăturile principale ale Bisericii ortodoxe. Învățătura despre Biserică, p. 89.

La început vedem deci întemeindu-se comunitatea creștină în afară de ziduri, grupându-se suflete în jurul unei lumini, adunându-se suferinzii în jurul doctorului divin, apropiindu-se sărmanii lângă o mână darnică. Locașurile divine apar ca o necesitate reală a adăpostului creștinilor pentru rugăciune și frângerea pâinii, așa cum ne istorisesc Faptele Apostolilor și apologiile Sf. Justin Martirul.

Diaconatele cu Diaconii, Diaconițele, Frații și Surorile de caritate, Agapele cu caracterul lor liturgic și social și Xenodochiile, cu căminurile de asistență socială, apar ca instituții ale Bisericii care sunt în legătură cu altarul, dar lucrează în afară de altar, în mijlocul comunității creștine, formând acel ansamblu al bisericii creștine lucrătoare. *Deci Biserica creștină înglobează nu numai altarul*

liturgic, ci și obștea creștinilor, din însuși momentul când se întemeiază, remarcându-se ca organism activ, potrivit energiei dinamice cu care a înzestrat-o Mântuitorul nostru Iisus Christos. În felul acesta Biserica se afirmă ca o instituție vie și activă așa cum îi spun directivele preceptelor evanghelice, precum o confirmă istoria bisericească și cum o cere și pentru vremea noastră societatea de astăzi.

Acțiunea bisericii însă se defășoară de o potrivă prin *ierarhia slujitorilor ei ca diriguitori*, ca și prin *credincioșii ei mireni*, ca albine lucrătoare. Fiecare creștin este un mădular viu al Bisericii creștine, care caută să realizeze în fapte învățăturile evanghelice. Tinerii și bătrânii, bărbații și femeile se inrolează în slujba aproapelui.

(Va urma).

CATEHISM ORTODOX CONTRA SECTANȚILOR

EDIȚIA SFÂNTULUI SINOD BULGAR.

de Bogoliubov-Kalnev.

§ 2. — Despre nemurirea sufletului și starea lui conștientă după moartea omului.

II

Intrebare. Din ce anume locuri scripturistice se vede că omul și animalele nu au fost create în acelaș chip?

Răspuns. Din însăși povestirea biblică privitoare la crearea lor. Despre crearea trupurilor și sufletelor animalelor citim: „să scoată apele vietăți cu suflete vii... să scoată pământul suflet viu după soiul lor: cu patru picioare, târătoare, fiare“. (Fac. 1: 20—24).

Despre crearea omului citim: „Și a zis Dumnezeu: să facem om după chipul și asemănarea noastră; și să stăpânească peștii mării și pasările cerului și dobitoacele și tot pământul... Și a făcut Dumnezeu pe om, după chipul lui Dumnezeu l-a făcut pe el, bărbat și femeie i-a făcut pe ei. (Fac. 1: 26—28).

Intrebare. Din ce și cum a fost creat omul?

Răspuns. Dumnezeu a creat trupul omului din pământ iar sufletul — din suflarea Sa, din care pricină omul este alcătuit din două elemente: trup pământesc și suflet ce-

resc. „Și a făcut Dumnezeu pe om din țărâna pământului și suflându-i în față i-a dat viață, și s'a făcut omul cu suflet viu“. (Fac. 2: 7). „Și el (omul) n'a cunoscut pe Creatorul său care i-a insuflat suflet lucrător și pe Cel ce i-a suflat duh de viață“. (Înțelep. lui Solom. 15: 11).

Intrebare. De unde se vede, că sufletul omului este un element de sine stătător, pe deplin neatârnat de trup și nemuritor?

Răspuns. Din multe locuri scripturistice. Eclesiastul vorbește astfel despre nemurirea omului: „Și se va întoarce țărâna în pământul din care a fost luată, iar duhul se va întoarce la Dumnezeu, la Cel ce l'a făcut pe el“ (12: 7).

Evlaviosul împărat Ezechia, așteptându-și moartea, se ruga astfel lui Dumnezeu: „locuința mea (adică trupul) este luată și mutată dela mine ca o colibă de păstori. Imi simt firul vieții tăiat ca de un țesător care m'ar reteza din țesătura (din trup) lui; ziua și noaptea aștept ca Tu să-mi trimiți sfâr-

șitul“. (Isaia 38: 12). De aici se vede că după cum coliba pentru păstor tot astfel și trupul pentru suflet — este o locuință vremelnică.

Tovit roagă pe Dumnezeu: „fă cu mine precum este plăcut înaintea ta; poruncește să se ia duhul meu, ca să nă slobozesc și să mă fac pământ“ (3: 6).

Insuși Hristos a învățat: „Nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-lucidă“. (Mat. 10: 28). Din aceasta reiese că e peste putință să se omoare sufletul, fiindcă este nemuritor. Despre trup și suflet Mântuitorul vorbește: „duhul este nepregetător iar trupul neputincios“. Tâlharului, ce s'a pocăit pe cruce, i-a zis Hristos: „adevăr zicție, astăzi vei fi cu mine în raiu“. (Luca 23: 43). Este clar, că în ziua morții lui Hristos, tâlharul a fost îngropat; cu trupul a fost în pământ, iar cu sufletul în raiu, cu Mântuitorul.

Apostolul învață: „trupul fără suflet este mort“ (Isac. 2: 26), ceea ce înseamnă că sufletul însufletește trupul. Apostolul Pavel spune: „Ci noi știm că dacă pământeasca noastră locuință, cortul acesta (trupul), se va desface: *avem în ceruri clădire dela Dumnezeu, casă veșnică, nefăcută de mână... și fiindcă știm că atâta vreme cât sălășluim în trup suntem departe de Domnul... suntem bucu-roși mai bine să ieșim din trup și să ne sălășluim la Domnul*“ (2 Cor. 5: 1—9). „Doresc să mă despart de trup și să fiu împreună cu Christos (și aceasta e cu mult mai bine); de altă parte, însă, este mai de folos pentru voi, să zăbovesc în trup“ (Filip 1: 24—25).

Primul mucenic, Ștefan, ucis cu pietre, se ruga: „Doamne Iisuse, primește duhul meu“ (Fapt. 7: 59).

Din locurile scripturistice, citate, reiese clar, că sufletul este un element deosebit de trup, ba chiar protivnic lui „fiindcă poftele trupului sunt protivnice duhului; trup și suflet — sunt dușmani între sine“ (Galat. 5: 17; vezi Rom. 7: 23—24). Sufletul este element de sine stătător, nemuritor și veșnic, după cum veșnic e și primul său chip — Dumnezeu, Care i-a dat ființă din suflarea Sa.

Intrebare. In ce anume locuri scripturistice se vede că oamenii mor cu trupul, dar cu sufletul trăesc?

Răspuns. Sf. Scriptură spune că Avraam

„a murit la adânci bătrânețe... și s'a adăogat lângă poporul său“ (Fac. 25: 8), adecă lângă strămoșii săi. Lui Moise îi spune Domnul: „sue-te în muntele Avarim, pe muntele Nebo... și te adaogă poporului tău, în ce chip a murit Aaron, fratele tău, în muntele Or, și s'a adaos la poporul său“, (Deuter 32: 49—50). Dar este cunoscut că Avraam a fost îngropat în ținutul Hanaan (Fac. 25: 9—10), pe când strămoșii lui, cu excepție Țara, au murit și au fost îngropați în pământul Mesopotamiei și Haldeei. Moise a murit pe muntele Avarim, ce se află în ținutul Moabit (Deuter. 32: 49); Aaron a murit pe muntele Or în Arabia, iar strămoșii lor, după cum s'a spus, au murit în pământului Haldeei și Canaanului. Așa dar, Avraam, Moise și Aaron „s'au adăogat poporului lor“ nu cu trupurile, ci cu sufletele fiindcă trupurile lor au fost înmormântate în alte ținuturi decât acelea în care au fost înmormântați strămoșii lor.

„Cu durere — spune Iacob — mă voi scobori la fiul meu în locuința morților“ (Fac. 37: 35). Frații, care vânduseră pe Iosif ca rob neguțătorilor egipteni, încredințară pe tatăl lor, că fiul lui, Iosif, a fost sfâșiat de fiare. Când Iacob spune „mă voi scobori“ înțelege nu trupul ci sufletul fiului; iar când zice „în locuința morților“ (în cele mai de jos) își arată credința că sufletul fiului sfâșiat de fiare se găsește într'un anumit loc, — „în cele mai de jos“, unde, se înțelege nu putea fi trupul sfâșiat și înghițit de fiarele sălbatece.

Eclesiastui învață: „și se va întoarce țărâna în pământul din care a fost luată, iar sufletul se va înapoia la Dumnezeu, care l-a dat pe el“ (12: 7).

Hristos ne încurajază pe toți: „nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar sufletul nu pot să-lucidă; temeți-vă mai curând de acela care poate și sufletul și trupul să le piarză în Gheena (Mat. 10: 28).

Adevărul privitor la nemurirea sufletului este întărit și de alte locuri scripturistice: Isaia 38: 12; 2 Cor. 5: 1—9; Filip. 1: 21—23; 1 Petru 3: 18—21 etc. și în deosebi din propriile cuvinte ale Mântuitorului: „Dumnezeu, deci, nu este Dumnezeul morților, ci al viilor, căci toți sunt vii în el“ (Luc. 20: 38).

Intrebare. Din ce locuri scripturistice se vede, că sufletele repauzaților nu dorm ne

întrerupt, ci sunt treze, ducând o viață conștientă?

Răspuns. Din multe locuri. Din parabola Mântuitorului privitoare la bogatul nemilostiv și sărmanul Lazăr vedem că după moarte, oamenii nu dorm la nesfârșit, după cum filosofează adventiștii, ci trăesc o viață trează și conștientă: sunt fericiți sau munciți, vorbesc unii cu alții, se roagă, se îngrijesc de soarta celor de aproape ai lor; într'un cuvânt — trăesc viață conștientă, rațională (Luca, cap. 16).

Cu privire la schimbarea la față a Mântuitorului, citim în evanghele următoarele: „...Iisus a luat cu sine pe Petru, pe Ioan și pe Iacov și s'a suit în munte, ca să se roage. Și pe când se ruga el, vederea feței sale s'a făcut alta și îmbrăcămintea lui albă strălucitoare. Și iată doi bărbați vorbeau cu el, cari erau Moise și Ilie. Și cari arătându-se întru slavă spuneau sfârșitul pe care el avea să-l împlinească în Ierusalim“ (Luca 9: 28—31). Moise, cel răposat de mult și Ilie, cel răpit la cer, vorbesc cu Hristos despre apropiatele Lui patimi. Lucrul acesta nu l'ar fi putut face dacă ei ar fi dormit somnul neîntrerupt până la obșteasca înviere.

Apostolul Petru învață: „Hristos, omorât fiind cu trupul, dar viu cu duhul... a purces și a propovedit duhurilor ținute în închisoare (adică în iad)“ (1 Petru 3: 18—21), a propovedit despre sine ca Mântuitor al lumii. Este lucru clar, că „cei ce se găseau în închisoare“ nu dormeau somnul neîntrerupt, ci vegheau, altfel, nu ar fi auzit predica lui Hristos: „cum vor crede în Acela de care n'au auzit“? (Rom. 10: 14).

Strămoșul Avraam, ce a trăit și a murit înainte de Moise și Prooroci, știa despre aceștia și despre învățătura lor și a poruncit fraților bogatului nemilostiv să-i asculte: „au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei“ (Luca 16: 29). Tot așa Avraam, ce a murit cu câteva mii de ani înainte de Hristos, a așteptat venirea Lui, a aflat de El și s'a bucurat în ceruri: „Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua mea — spune Mântuitorul Iudeilor — și a văzut-o și s'a veselit“ (Ioan 8: 52—56).

Că morții veghează și trăiesc după moarte o viață conștientă, rațională, se vede din acele locuri ale Apocalipsei, unde se vorbește de sfinții ce înconjură, în cer, scaunul

Dumnezeesc, se închină Lui, îl laudă și-l preamăresc: „Atunci cei douăzeci și patru de bătrâni cădeau înaintea celui ce șade pe scaun și se închinau celui ce este viu în vecii vecilor și aruncând cununile lor înaintea tronului, ziceau: Vrednic ești, Doamne și Dumnezeu nostru, să primești mărirea și cinstea și puterea, căci tu ai zidit toate lucrurile și prin voința ta ele erau și s'au făcut“ (Apoc. 4: 10—11. „Și când a luat cartea, cele patru ființe și cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut înaintea Mielului, având fiecare alăută și năstrape de aur, pline cu tămâe, care sunt rugăciunile sfinților. Și cântau o cântare nouă și ziceau: Vrednic ești să iei cartea și să deschizi pecetea ei, căci ai fost înjunghiat și ai răscumpărat lui Dumnezeu, cu sângele tău, oameni din toată seminția și limba și norodul și neamul“ (Apoc. 5: 8—9).

În chipul acesta, atât cuvântul lui Dumnezeu cât și Insuși Hristos ne învață despre firea duhovnicească a sufletului, despre starea lui conștientă și nemurirea lui — dincolo de mormânt. Cine nu crede aceste lucruri se numește în zadar creștin.

Intrebare. Cum poate sufletul, — lipsit de trup și organele sale prin care se manifestă activitatea sa (creier, inimă, mușchi, nervi, etc.), — să ducă o viață conștientă și activă?

Răspuns. Sufletul omenesc, ce trăește în corpul plin de păcate, cu cât se leagă mai mult de acest trup cu atât își mărginește puterile spirituale așa că este nevoit să ducă cu el o luptă înverșunată pentru libertatea sa (Galat. 5: 17) fiindcă adeseaori devine „rob legii păcatului cea din mădularele trupului“ (Rom. 7: 14—24). Odată liberat de trup prin moarte, sufletul devine mai liber, își restabilește originea sa duhovnicească, cerească, Dumnezeiască și deodată cu aceasta și puterea de cunoaștere de sine și acțiune ca fiind creat „după chipul lui Dumnezeu“. După despărțirea de trup, sufletul, în virtutea firei sale, se apropie de îngerii cei netrupești ai lui Dumnezeu, fiindcă nu despre firea trupească a omului, ci despre cea duhovnicească se spune în Sf. Scriptură: micșoratul-ai pe el cu puțin oare ce decât îngerii, cu slavă și cu cinste l'ai încununat“ (Ps. 8: 6). După cum îngerii, cei fără trup, nu au trebuință de trupuri pământești spre a-și manifesta puterea rațională, tot așa și sufletele repauzaților nu au trebuință de așa

ceva acum și nici chiar după învierea răposaților, când trupurile vor fi „duhovnicești“ (1 Cor. 15: 44—46): „dar cei ce se vor învrednici să dobândească veacul acela și învierea și învierea cea din morți nici nu se însoară, nici nu se mărită, și nici să moară nu mai pot, *căci sunt la fel cu îngerii și sunt fiii lui Dumnezeu, de vreme ce sunt fiii învierii*“ (Luca 20: 35—36).

Intrebare. In ce chip trupurile, fără suflute, „vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu“ la învierea din morți?

Răspuns. Vor auzi, datorită atotputerniciei lui Dumnezeu, care în același moment va uni sufletul cu trupul. Așa cum a auzit Lazăr, cel mort de patru zile, cuvintele lui Hristos: „Lazăre, vino afară!“ „Și mortul a eșit (la lumină) cu picioarele și cu mâinile legate“ (Ioan 11: 43). Așa cum a auzit răposata Tavita pe apostolul Petru, care a înviat-o: „Tavita, scoală-te! Și ea și-a deschis ochii și văzând pe Petru a șezut“ (Fapt.

9: 40). Așa după cum a auzit răposata fică a mai marelui sinagogei cuvintele lui Hristos: „Copilă (ție zic) scoală-te! Iar fata s'a sculat în clipa aceea și umbla“ (Marc. 5: 41—42). Așa cum au auzit despre învierea lui Hristos răposații, oamenii sfinți ai lui Dumnezeu: „mormintele se deschiseră și multe trupuri ale sfinților adormiți se sculară și ieșind din morminte, după învierea lui, intrară în cetatea sfântă și se arătară multora“ (Mat. 27: 51—53).

Cum se va întâmpla unirea sufletelor cu a trupurilor — cuvântul lui Dumnezeu nu ne-o spune. Ne este cunoscut numai că acest mare eveniment universal va avea loc: „într'o fărâamă, într'o clipeală de ochi, la trâmbluța cea de apoi. Căci trâmbluța va suna și morții se vor scula fără stricăciune, iar noi vom fi schimbați“ (1 Cor. 15: 52—53).

Traducere de Pr. STELIAN ILIESCU
Biserica Șelari, București.

C R O N I C A I N T E R N A

I. P. S. Patriarh, a primit din partea Direcțiunii Seminarului din C.-Lung, următoarea telegramă :

„La culegerea roadelor sufletești din sămânța ce I. P. S. Voastră ați aruncat la marginea Mateiașilor, culegătorii își îndreaptă gândul către înaltul pastor și întemeietor al acestei instituții de cultură și înălțare națională“.

Este știut că anul acesta Seminarul din C.-Lung — care poartă numele I. P. S. Patriarh — a dat prima promoție de absolvenți. I. P. S. Patriarh a avut totdeauna o deosebită grijă de bunul mers al acestui Seminar, și acum a făcut toate înlesnirile posibile ca ceice vor să urmeze mai departe studiile teologice, s'o poată face nestingheriți de lipsurile materiale.

Societatea Clerului Român „Ajutorul“ și-a serbat, în ziua de 30 Iunie, Patronul și a 53-a aniversare dela înființarea ei. Se știe că Societatea „Ajutorul“ a luat ființă în anul 1877, dintr'o pornire creștinească de strângere a rândurilor a acelor cari au primit pe acest pământ înalta, dar și greaua misi-

une, de a fi propovăduitorii învățaturii lui Christos, ai Evangheliei dragostei. Este o vârstă frumoasă aceasta pe care a serbat-o Societatea „Ajutorul“. Poate că n'a fost numai o întâmplare că fondarea ei s'a făcut în anul în care neamul românesc a pornit într'un singur gând ca să scuture lanțul robiei păgâne și să-și câștige dreptul de a-și conduce singur destinele sale. Preoțimea ortodoxă română avea nevoie deasemenea să se simtă mai strâns unită într'un singur mănunchiu, pentru a-și putea îndeplini cu mai mare ușurință misiunea ei și pentru a opune în acelaș timp o rezistență mai mare atacurilor venite dela dușmanii din afară și — durere — și dinlăuntru, după cuvântul poetului că orice rău ne vine nu dela vreun străin, ci dela vreo rudă sau un frate.

Și această Societate a avut norocul să fie condusă în decursul acestei jumătăți de veac și mai bine de minți destoinice și de inimi generoase și devotate, care au făcut ca numărul membrilor să crească din ce în ce mai mult și activitatea societății să se desfășure cu mare folos pentru prestigiul Cle-

rului și al Bisericii Române ortodoxe în general.

Sărbătorirea acestui al 53-lea aniversar s'a făcut cu deosebită solemnitate.

Luni, 30 Iunie, la orele 8¹/₂ dimineața a avut loc, în Biserica Olari, din Calea Moșilor, oficierea Sf. Liturghii, urmată de un parastas pentru membrii decedați.

La sfârșitul serviciului divin, P. C. Părinte Dr. Grigorie Cristescu, Profesor al Facultății de teologie din București și Misionar al Sf. Arhiepiscopii a ținut predica anunțată, după care întreaga asistență a trecut în Sala de ședințe a Societății. Numărul celor prezenți a fost impozant, atât membrii din capitală cât și din provincie.

P. Sf. Platon Ploeșteanu, Vicarul Sf. Arhiepiscopii delegat de I. P. S. Patriarh să-l reprezinte la această solemnitate a fost propus de către P. C. Părinte Președinte al Societății, Econ. Dr. Ioan Popescu-Mălăești, decanul Facultății de Teologie, să prezideze ședința, lucru care a fost primit cu aplauze de întreaga asistență.

Indată după aceasta, P. Sf. Platon a și dat cuvântul P. C. Părinte I. Popescu Mălăești, care a făcut o dare de seamă despre mersul Societății în cursul anului trecut. P. Cucernicia Sa a arătat cum Societatea a reușit să-și mărească puțin câte puțin fondurile sale, ceea ce i-a permis să uniască cuvântul cu fapta, în ceea ce privește opera de milă creștină, ajutând mai multe persoane lipsite cu sume de bani.

Sub raportul cultural și bisericesc, Societatea deasemenea a făcut progrese. Preoțimea este mai unită ca oricând acum și aceasta este un mare bine, căci probleme de mare importanță se agită în sânul Bisericii ortodoxe Române. Fiind atentă la rezolvarea acestor probleme, Preoțimea ortodoxă face un serviciu imens neamului românesc cu care Biserica se confundă. Caracteristica Bisericii noastre este că slujitorii ei sunt și fii adevărați ai acestui neam, puternic legați de soarta lui și solidari cu trecutul și cu durerile lui. În Biserica ortodoxă nu se întâmplă ca în Biserica Romano-Catolică, unde un preot poate fi trimis dintr'o parte în alta a globului, indiferent de naționalitate și de legături sufletești. În Biserica noastră românească preoțimea a mers alături de neamul întreg, căutând să-l conducă pe calea trasă de Mântuitorul Christos și de urmașii

săi, încât treapta de cultură și de spiritualitate pe care se află preoțimea, pe aceea se află și poporul.

Preoțimea trebuie să vegheze neconținut ca nu cumva elemente streine de sufletul și de tradiția neamului românesc să se furișeze în sânul Bisericii noastre ortodoxe spre a încercă să o slăbească, semănând desbinarea între frați. Societatea cheamă pe toți cu dragoste în mijlocul ei, spre a-și uni puterile în scop de a face să strălucească cât mai puternic slava sfintei noastre Bisericii ortodoxe române.

În încheiere, P. C. Părinte I. Popescu Mălăești exprimă urări de sănătate P. C. Părinte N. Popian pentru împlinirea a 25 ani de protopopiat, arătând munca neobosită desfășurată de vrednicul protopop, membru al Societății.

P. C. N. Popian este singurul protopop din țară, poate, care a atins un pătrar de veac în această servire a Bisericii. Activitatea sa a fost rodnică sub toate raporturile, cum foarte frumos i s'a spus de către distinșii vorbitori: P. C. Protopop al Capitalei, Zamfir Popescu, P. C. Părinte P. Partenie, directorul Seminarului Central, și mai la urmă de însuși P. Sf. Platon, care, în numele I. P. Sf. Patriarh a binecuvântat Societatea Clerului român, urându-i să prospere tot mai mult, sădind principiul dragostei creștine în sufletele tuturor.

P. C. Protopop N. Popian a răspuns la cuvintele ce i s'au spus, arătând că dacă a putut să ocupe atâta timp demnitatea de protopop, a fost pentru că preocuparea sa de totdeauna a fost de a servi interesul general al Bisericii și Preoțimii. Nu s'a amestecat în vâlmașagul luptelor politice, care învrăjbesc sufletele și zădărnicesc orice operă mare, ci a căutat — după cuvântul Apostolul — să se facă tuturor toate pentru ca măcar pe unii să-i câștige.

Și P. Cucernicia Sa a reușit să realizeze lucruri de folos, care-i dau mare mulțumire. Pe lângă cele 200.000 lei obținute succesiv pentru fondurile Societății „Ajutorul”, P. C. Sa a reușit să facă să fie trecute în bugetul Primăriei sume însemnate pentru Biserica, sume ce pentru anul viitor se ridică la 3.000.000 lei aproximativ.

Un alt motiv de bucurie pentru P. C. Sa este apoi perspectiva sigură a ridicării unui sanatoriu pentru preoți la munte. Până în

prezent a reușit să strângă suma de 1 milion, cu care va și începe lucrările anul acesta, cu speranța că va ajunge în curând să ducă la bun sfârșit opera aceasta frumoasă.

După terminarea ședinței, întreaga asistență a trecut la Seminarul Central, unde a avut loc o agapă frățască, pentru această comemorare. Cu acest prilej, s'au rostit frumoase cuvântări de către: P. Sf. Platon Ploșteanu, P. C. Protopop Traian Vintilescu, P. Cuv. Arhim. Iuliu Scriban, d-nul Popescu Tudor, avocat, d-na Preoteasă Popescu, în calitate de președintă a Societății Preoteselor române, Pr. Marin Ionescu și P. C. Protopop Dumitru Popescu dela Târgoviște. Toți au fost de acord pentru a recunoaște marele rol jucat de Societatea „Ajutorul” în viața noastră bisericească și a face urări ca Preoțimea română să progreseze tot mai mult pe această cale de solidaritate creștină ortodoxă și națională, așa cum o cere tradiția Bisericii noastre și neamului nostru românesc.

Și preoțimea noastră va progresa, într'adevăr, pentru că elementele de mare valoare și morală și intelectuală, pe care le înnumără în rândurile sale, constituiesc o cheazășie sigură pentru viitor. Și apoi ea simte că are în fruntea sa un șef pe care Dumnezeu, în marea lui purtare de grijă pentru neamul și Biserica română l-a dăruit cu cele mai înalte și mai fericite virtuți, ca să o poată conduce la chemarea ei mare, spre slava Sfintei noastre Biserici și a poporului românesc drept-credincios.

N. CAZACU

DARURI ȘI MULȚUMIRI

Parohia Talpa-Trivalea-Vlașca, mulțumește următoarelor persoane cari au făcut daruri Sf. Biserici:

1. D-l Tase Constantinescu, proprietar, suma de lei 1000 pentru un Sf. Antimis;

2. Enoriași, un clopot de 112 Kgr. de lei 12.000.

Binecuvintează și sfințește Doamne, pe cei ce iubesc podaoba Casei Tale.

Numiri, Transferări, Demisii, Decese.

1 Iunie—1 Iulie 1930.

PREOȚI

1. Pr. Nicolae Pârveu parohiei Sf. Nicolae Târgoviște, decedat la 15 Mai a. c., se șterge din state.

2. Pr. Ioan A. Ionescu nou hirotonit pe seama parohiei Scăiulești-Prahova IV, se recunoaște pe 1 Aprilie a. c.

3. Pr. Alex. I. Pătrașcu nou hirotonit pe seama parohiei Mitropolia-Vlașca se recunoaște pe 1 Aprilie a. c.

4. Pr. Gh. Anastasescu, paroh la parohia Lungulețu I, Dâmbovița, demisionat la 1 Iunie 1930, se șterge din state.

5. Pr. D. Popescu paroh la Hagiu din Capitală, demisionat pe data de 1 Iunie a. c., se șterge din state.

6. Pr. Teofil Popescu, se numește pe 1 Aprilie a. c., preot la parohia Salcia-Teleorman circ. I.

7. Pr. Ionescu Florea zis Tatulescu, nou hirotonit, se recunoaște în state pe 15 Martie 1930 la Clătești-IIfov II.

8. Pr. Dinu A. Const. nou hirotonit pe seama parohiei Lucieni jud. Dâmbovița se recunoaște pe 15 Mai a. c.

9. Pr. Gh. Vartolomeu nou hirotonit pe seama parohiei Popa-Tatu, din Capitală, se recunoaște pe 1 Iunie a. c.

10. Pr. Ciobanu M. Ion nou hirotonit se recunoaște în statele parohiei Braniștea jud. Vlașca circ. I.

CÂNTĂREȚI-PARACLISERI

1. Ioan St. Nanciu se numește pe 1 Iunie cor. cânt. II, provizoriu la parohia Clătești-IIfov II, în locul lui Preda I. Pahonțu, plecat în armată la 1 Martie a. c.

2. M. Popescu cântăreț la parohia Mătășaru jud. Dâmbovița, decedat la Februarie a. c., se șterge din state.

3. Ion M. Jumătate se numește pe 1 Mai a. c., cântăreț provizoriu la parohia Grosu-Vlașca, în locul lui Petre Manca, practicant

4. Gheorge C. Const. cântăreț la parohia Cuciești-Sudți Ilfov II, pus în disponibilitate se șterge din state pe 1 Martie a. c.

5. Pavel Clement se numește pe 1 Aprilie a. c., cântăreț la parohia Brezoianu din Capitală în locul lui V. Boldeanu, demisionat pe 1 Martie a. c.

6. Iancu D. Popescu, se numește pe 1 Mai a. c., cântăreț la parohia Mitropolia Vlașca, în postul nou înființat.

7. Dumitru P. Ilie, se numește pe 1 Mai a. c., cântăreț la parohia nou înființată Mitropolia-Vlașca.

8. Stere Manciu, cântăreț provizoriu la parohia Apostolache-Prahova, se pune în disponibilitate pe 1 Iunie a. c.

9. Alex. Dinulescu se numește pe 1 Iunie a. c. cântăreț la parohia Obede-Vlașca, în locul lui N. Dinulescu, decedat la 15 Noembrie 1929.

10. Const. Anuței se numește pe 1 Mai a. c., cânt. I, la parohia Foișor din Capitală în locul lui Sava Teodorescu, decedat la 3 Aprilie a. c.

11. C. Nicolescu se numește pe 1 Mai a. c., cântăreț la parohia Văcarea jud. Mușcel circ. I, în locul lui I. Ciobanu, decedat.

12. Marin D. Dobre se numește pe 1 Mai a. c., cântăreț la parohia Obilești-Ilfov.

13. Ion P. Ene, se numește pe 1 Iunie a. c., cântăreț la parohia Drăgoești jud. Ilfov circ. III, în locul lui Petru Ene, demisionat.

14. Laurențiu Berbescu se numește pe 1 Iunie a. c., cântăreț II, provizoriu la nou înființata parohie Mierlari jud. Ilfov circ. II.

15. Cucu Iacob se numește pe 1 Iunie a. c., cântăreț la parohia Vintilă-Vodă jud. Ilfov.

16. Cercel Gh. Gheorghe se numește 1 Ianuarie a. c., paracliser la parohia Filipești-de-Târg Prahova, în locul lui Iulian Hârlea, demisionat pe aceeași treaptă.

17. Ruse I. Badea se numește pe 1 Mai 1930, cântăreț la parohia Cucuruzu-Vlașca în locul lui Marin D. Coman, demisionat pe aceeași dată.

18. Petre Sârbu se numește pe 15 Aprilie a. c., cântăreț II, la parohia Flămânda din Capitală, în locul lui Gr. Popescu, hirotonit diacon.

19. Ion Slăvescu se numește pe 1 Mai a. c., cântăreț la parohia Trestenicu-Răsmitești jud. Vlașca circ. II, în locul lui Nicolae Nicu.

20. Ioan Gh. Dorobanțu se numește pe data de 15 Iunie a. c., cântăreț la parohia Popești II, Prahova, în locul lui Nae M. Popescu, destituit la 1 Oct. 1929.

21. Tudor Nicolae se numește pe 1 Mai a. c., cântăreț la parohia Merenii-de-jos jud. Vlașca în locul lui Ion N. Popa, cântăreț, practicant.

22. Cântărețul Traian Popescu, dela parohia Runcu-Dâmbovița, decedat la 13 Mai a. c., se șterge din state.

23. Nicolae Popescu cântăreț la Lăculețe Dâmbovița, decedat la 25 Mai a. c., se șterge din state pe data de 1 Iunie a. c.

24. Const. Gh. Marin cântăreț la parohia Plopeni-Prahova, demisionat la 1 August a. c., se șterge din state.

Consilier Referent,
Pr. EUGEN BĂRBULESCU.

PAROHII VACANTE

CANTAREȚI

Protopopia jud. Ilfov circ. II Budești, publică concurs pentru ocuparea posturilor vacante de cântăreți de la parohiile următoare:

1. *La parohia Cucuești-Sudiți-Ilfov* este vacant postul al II-a de cântăreț, încă de la 1 Martie 1930 prin punerea în disponib. a fostului cântăreț Gheorghe Constantin care și-a părăsit slujba luând altă slujbă în București.

2. *La parohia Jilava Ilfov*, este vacant postul al II-lea de cântăreț pe ziua de 1 Iunie 1930,

prin transferarea cântărețului Alex. Năstase Marinescu de aci la parohia Mierlari-Ilfov

Candidații vor înainta cererile lor timbrate Protopopiei în termen de 30 zile dela data prezentei publicațiuni, însoțite de actul de naștere, de botez, de studii, de satisfacerea serviciului militar și 100 lei taxa de certificat.

Candidații se vor prezenta înaintea comisiunii examinatorii pe ziua de 6 Iulie 1930, în biserica Budești, orele 7 dimineața la strună.

Protopop, Icon. I. G. POPESCU.

Protopopia I Ploești. — Se publică concurs cu termen de o lună dela această publicație pentru ocuparea postului de cântăreț de la parohia Plopeni, jud. Prahova, rămas vacant prin demisia cântărețului Constantin G. Marin. Doritorii se vor prezenta cu actele la cancelaria Protoeriei în termenul arătat mai sus.

Protopop, CONST. M. PETY.

CIRCULARĂ PROTOPOPIILOR

In urma adresei cu No. 6969/930 a Onor. Consiliului Central Bisericesc, Vă facem cunoscut următoarele dispoziții cu privire la reparațiile necesare bisericilor declarate Monumente Istorice:

1. *Toate bisericile și mănăstirile zidite până la anul 1834 inclusiv, sunt clasate cu toate odoarele lor monumente istorice.*

2. *Nimeni nu poate executa reparațiuni bisericilor declarate monumente istorice, până ce nu are aprobare specială din partea Comisiunii și planurile și devizele aprobate de Serviciul ei Tehnic.*

3. *Când nevoia cere de a se face reparațiuni locale vre-unui monument istoric, devizele însoțite de raport special vor fi înaintate din vreme —din primăvară—Comisiunii, ca astfel Serviciul ei tehnic să aibă timpul material spre a le examina, căci altfel cu cât timpul înaintază, arhitectii Comisiunii sunt ocupați cu alle lucrări ale Comisiunii.*

Nerespectarea acestor dispoziții, atrage după sine pedeapsa prevăzută pentru infractori, sub art. 206 și 352 din Codul Penal.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,
† PLATON

Cons. Referent,
Protopop, C. MOLDOVAN

Domnul Cassier titular al Arhiepiscopiei fiind în concediu, semnătura valabilă pentru cassier e a d-lui Z. Măntulescu, pe timpul din 8 Iulie—8 August 1930 ; iar din 15 Iulie a. c., pentru contabil, încetează de a semna P. C. Consilier referent Arhiepiscopesc C. Moldovan, ci semnează D-I Contabil Mamulea.

Cons. Referent,
Protopop, C. MOLDOVAN